

**VÄNERSBORGS ÖVERFÖRMYNDARNÄMND
INFORMERAR
STÄLLFÖRETRÄDARES VÅRD AV RÄTT I DÖDSBO
OMYNDIGA**

EN STÄLLFÖRETRÄDARE

Allmänt

Om en omyndig har del i ett dödsbo ska ställföreträdaren (förälder/förordnad förmyndare) vårda barnets rätt i boet, liksom vid bodelning och skifte eller ingående av avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo.

Det är nödvändigt att ställföreträdaren noggrant läser igenom informationen som lämnas, då den innehåller instruktioner som är av stor vikt när denne ska ta ställning till de olika rättshandlingar som kan uppkomma.

Det är ställföreträdaren som företräder barnet och som överförmyndarnämnden utövar tillsyn över. Det är därför endast denne som är behörig att ansöka om de samtycken som kan bli aktuella vid förvaltningen av dödsboet. Mäklare, begravningsbyråer, banker med flera kan således inte ge in sådan ansökan.

Bouppteckning

Bouppteckning ska ske senast tre månader efter dödsfallet och lämnas in till Skatteverket senast inom fyra månader från dödsfallet. Då ställföreträdaren företräder samtliga dödsbodelägare (en vanlig situation när syskon ärver) är det denne som måste agera för att få till en bouppteckningsförrättning. Ställföreträdaren förväntas inte själv ha den kunskap som är nödvändig för en sådan rättshandling utan kan vända sig till en juridisk byrå. Ställföreträdaren bör begära en kopia av den registrerade bouppteckningen för att ha den som underlag när det blir dags att ta ställning till vilka åtgärder som är aktuella att vidta i dödsboet. Meddela överförmyndarnämnden när bouppteckningen har registrerats hos Skatteverket.

Rättshandlingar i dödsboet

En ställföreträdare som vid dödsboförvaltningen har för avsikt att vidta en rättshandling ska i den utsträckning som gäller vid förvaltning enligt 13 kap (avser förälder) alternativt 14 kap (avser förordnad förmyndare) föräldrabalken hämta in överförmyndarnämndens samtycke till åtgärden. Den vanligast förekommande rättshandlingen i dödsboet som fordrar nämndens samtycke är försäljning av fast egendom eller bostadsrätt. Även andra rättshandlingar kan förekomma. Kontrollera alltid vad som gäller innan åtgärden påbörjas.

Försäljning av fast egendom/bostadsrätt

Blir det aktuellt med att sälja fast egendom/bostadsrätt som ingår i dödsboet ska ställföreträdaren ansöka om överförmyndarnämndens samtycke till rättshandlingen. Till ansökan ska bifogas:

- Köpekontrakt i original undertecknat av ställföreträdaren och samtliga köpare. Omyndig ska inte underteckna kontraktet även om denne fyllt 16 år, Av villkor i köpekontraktet ska det framgå att försäljningen är beroende av överförmyndarnämndens samtycke.
- Värderingsutlåtande avseende marknadsvärdet utfärdat av sakkunnig och opartisk person. Utlåtandet ska ge en fullständig beskrivning av bostaden avseende yta, skick läge med mera. Värderingsmannen får inte vara den mäklare som har uppdraget att sälja egendomen och får inte heller vara anställd vid samma mäklarfirma.
- Skriftligt samtycke från omyndig som fyllt 16 år. Har han eller hon undertecknat ansökningsblanketten betraktar överförmyndarnämnden det som att den omyndige lämnat sitt samtycke.

Överförmyndarnämnden är skyldig att hämta in yttrande från, i de sällan förekommande fallet, omyndigs make/sambo, samt närmaste släktingar. Närmaste släktingar är föräldrar och syskon. Det kan även bli aktuellt med att höra andra släktingar. Observera att dessa inte har någon vetorätt utan endast rätten att uttrycka sin åsikt utifrån vad de anser är bäst för barnet/barnen. Nämnden hämtar in yttrandena först efter det att ansökan med komplett underlag inkommit till nämnden. Bifoga om möjligt adressuppgifter till ovan angivna släktingar.

Ansökan om samtycke till försäljning av egendomen innebär att överförmyndarnämnden ska göra en prövning av om åtgärden är lämplig, vilket kan medföra att olika utredningsåtgärder blir aktuella. Ansökan om samtycke måste därför lämnas in i god tid innan tillträdesdagen.

En ställföreträdare

När samtliga dödsbodelägare företräds av en och samma ställföreträdare ansvarar denne för att dödsboet avvecklas. Samtliga dödsboets utgifter och skulder ska betalas och i förekommande fall avsättning ske på dödsboets konto för kommande utgifter, såsom upplupen inkomstskatt och i förekommande fall reavinstskatt och fastighetsskatt. Slutligt avslut kan således inte göras förrän året efter dödsfallsåret, då det finns ett beslut om slutlig skatt och eventuell kvarskatt har betalats.

Efter det att alla utgifter/skulder betalats och avsättningar gjorts ska resterande tillgångarna i boet avvecklas/fördelas mellan barnen.

Avvecklingen/fördelningen sker genom endera att

- samtliga dödsboets tillgångar, såväl bankmedel som andra tillgångar såsom värdepapper, fastighet med mera fördelas lika mellan samtliga dödsbodelägare.

- samtliga tillgångar utöver bankmedlen säljs i dödsboets namn. Försäljningssummorna ska sättas in på dödsboets konto och för det fall de genomförda försäljningarna medför reavinstskatt ska ett belopp som täcker dessa skatter och andra eventuellt tillkommande utgifter sparas på kontot. Därefter ska det kvarvarande saldot på bankkontot/bankkontona fördelas lika mellan samtliga dödsbodelägare.
- vissa tillgångar säljs och vissa tillgångar fördelas lika mellan samtliga dödsbodelägare.

Redovisning av avvecklingen

När avvecklingen är genomförd ska ett arvskifte upprättas där fördelningen av tillgångarna mellan de omyndiga framgår. Ställföreträdaren förväntas inte ha den kunskap som är nödvändig för en sådan rättshandling utan kan vända sig till en juridisk byrå. När arvskiftet upprättats ska detta skickas till överförmyndarnämnden. *Observera att nämnden inte ska ge något samtycke till fördelningen, arvskiftet ska sändas in enbart för att nämnden ska ha kännedom om hur fördelningen ser ut.*

Till arvskiftet ska bifogas en redogörelse över avvecklingen, där det ska framgå vad som skett med samtliga tillgångar i dödsboet. Kontoutdrag över dödsboets konton ska bifogas för tiden från och med dödsdagen och fram till och med att medlen fördelats genom arvskiftet. Vad gäller övriga tillgångar ska det bifogas underlag som utvisar endera att tillgången sålts, alternativt att den fördelats mellan de omyndiga. *Överstiger det belopp som förs över till barnets bankkonto ett prisbasbelopp ska kontot vara försett med överförmyndarspär. Det är ställföreträdarens ansvar att ordna med sådan spär.*

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Besöksadress: Sundsgatan 29

462 85 VÄNERSBORG

Telefon: 0521-72 10 74

Telefontid: måndag-torsdag kl. 10:00-12:00

overformyndar@vanersborg.se